

PÉNZJEGYNYOMDA ZRT.

**KÖRNYEZETVÉDELMI
NYILATKOZAT**

2016

1. Társasági adatok

Társaság teljes neve: Pénzjegynyomda Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Társaság rövidített neve: Pénzjegynyomda Zrt.

Társaság székhelye: 1055 Budapest, Markó utca 13–17.

Hrsz: 24934

Létszám (2016. 12. 31.): 346 fő

Alapítás dátuma: 1925

KÜJ: 100 206 276

KTJ: 100 352 297

Tevékenység: Nyomás (kivéve napilap)

TEÁOR kód: 1812'08

NACE kód: C18.1.2

Adószám: 10829767-2-44

Bankszámlaszám: CIB Bank 10700024-04378303-51100005

Cégjegyzékszám: 01-10-042247

Bejegyzés kelte: 1993. január 1.

Tanúsítványok: ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, ISO/IEC 27001:2013, ISO 14298:2013

Felelős vezető: Majláth Zsolt vezérigazgató

Kapcsolattartó: Gaál Mária környezetirányítási megbízott

Telefon: +36 1 885 5180/2320

E-mail: maria.gaal@pjrt.hu

Honlap: <http://www.penzjegynyomda.hu>

Hitelesítő szervezet: ÉMI-TÜV SÜD Kft.

Hitelesítő neve: Moravcsikné File Katalin

Hitelesítő akkreditációs ügyiratszám: HU-V-0001/2013

Hitelesítés időpontja: 2017. november 29.

Az EMAS-rendszer szerint kizárólag a Pénzjegynyomda Zrt. Markó utcai telephelyét kívánjuk hitelesíttetni.

Tartalomjegyzék

1. Társasági adatok	2
2. Előszó	4
3. A Pénzjegynyomda Zrt. bemutatása	5
4. Szervezeti felépítés és környezeti döntési mátrix	7
5. Környezeti politika	9
6. Integrált Irányítási Rendszer	9
7. Környezetirányítási Rendszer	11
7.1. A környezetirányítási rendszer fejlesztése az EMAS szerint	11
7.2. Környezeti tényezők és hatások azonosítása, értékelése, felülvizsgálata	13
8. A Pénzjegynyomda Zrt. környezeti teljesítménye	13
8.1. Általános termelési adatok	13
8.2. Energiagazdálkodás	15
8.3. Anyagfelhasználás	17
8.4. Vízgazdálkodás	20
8.5. Hulladékgazdálkodás	20
8.6. Kibocsátások	23
8.7. Biológiai sokféleség	25
8.8. Logisztika, közlekedés	25
9. Környezeti teljesítményünk alapmutatói	26
10. Vészhelyzeti felkészültség, iparbiztonság	27
11. Ágazati szakmaspecifikus referenciadokumentumoknak való megfelelés	27
12. Kommunikáció	27
13. Engedélyeink	28
14. Vonatkozó jogszabályok	29
15. Környezeti célok, programok	31
16. Hitelesítő nyilatkozata	33

2. Előszó

Kedves Olvasó!

A Pénzjegynyomda Zrt., mint az ország egyetlen bankjegy- és egyik legnagyobb okmány- és hamisítás elleni védelemmel ellátott termékeket gyártó biztonsági nyomdája, mindig is fontosnak tartotta, hogy működése során a környezeti teljesítmény folyamatos javítását eredményező tevékenységet folytasson. Ennek érdekében 2006 óta ISO 14001 szerinti tanúsítással rendelkezünk, mely hozzájárul ahhoz, hogy társaságunk környezetre gyakorolt hatását a lehetséges legkisebbre mérsékeljük.

Környezetmenedzsment-rendszerünk további fejlesztése érdekében az Európai Parlament és Tanács 1221/2001/EK-rendeletében szabályozott EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) rendszert építettünk ki.

A társaság a rendszer bevezetésével a teljes körű jogi megfelelés mellett környezeti hatásaink és folyamataink optimalizálását, erőforrásaink felhasználási hatékonyságának javítását és a munkatársak környezettudatos munkavégzésének és szemléletének pozitív alakítását kívánja elérni. Az EMAS előírásainak megfelelő rendszer működtetésével lehetőség nyílik a társasággal kapcsolatban álló csoportokkal, szervezetekkel, beszállítókkal, vevőkkel és a lakossággal való kapcsolat javítására és környezetvédelem iránti elkötelezettségünk erőteljesebb kommunikálására.

A kialakított környezetközpontú irányítási rendszer fenntartásával kívánjuk elérni az Integrált Irányítási Politikában meghatározott célkitűzések megvalósulását, a Pénzjegynyomda környezeti hatásainak folyamatos figyelemmel kísérését és a környezetterhelés csökkentését.

A Pénzjegynyomda Zrt. jelen környezetvédelmi nyilatkozatot a társaság EMAS-regisztrációjához készítette el, melynek célja, hogy a szervezet tevékenységének legfontosabb környezeti hatásairól és a környezet-tudatos működéshez kötődő intézkedéseinkről részletes tájékoztatást nyújtson.

Bízom benne, hogy az itt összefoglalt információkat hasznosnak és érdekesnek fogják majd találni.

Kellemes olvasást kívánok!

Majláth Zsolt

a Pénzjegynyomda Zrt. vezérigazgatója

3. A Pénzjegynyomda Zrt. bemutatása

A Pénzjegynyomda Zrt. az ország egyetlen bankjegy- és egyik legnagyobb okmány- és hamisítás elleni védelemmel ellátott termékeket gyártó biztonsági nyomdája. 100%-os tulajdonosa a Magyar Nemzeti Bank. A részvénytársaságot 1925-ben alapították, elsősorban a hazai bankjegyek előállítására, mely feladat nagy szakmai felkészültséget, nyomdai precizitást, kimagasló biztonságot igényelt és igényel. A gyártott termékek köre az évtizedek során folyamatosan bővült, jelenleg a bankjegygyártás mellett útlevelek, vízumok, értékpapírok, illeték- és postabélyegek gyártását végzi.

Fő tevékenység

Bankjegyek fejlesztése és gyártása, okmányok, értékpapírok, bélyegek, biztonsági nyomtatványok fejlesztése, gyártása és megszemélyesítése.

Technológiai eljárások, gyártási lehetőségek

- komplett nyomtatványtervezés a védelmi és felhasználási igényeket figyelembe véve,
- metszetmély-nyomtatási technológia DLE lézeres levilágítással készített alaplemezekből kiindulva, galvanoplasztikai eljárással,
- íves ofszetnyomtatás,
- magasnyomtatás, dombornyomás,
- pozicionált hologram- vagy diffrakciós fólia-prézelés,
- szitanyomtatás,
- könyvkötészet.

Gyártott termékek

- Magyarország teljes bankjegyszükséglete 1926 óta,
- útlevelek (magán-, diplomata-, szolgálati, külügyi szolgálati, hajós),
- anyakönyvek, anyakönyvi kivonatok,
- forgalmi engedély, járműkísérő lap,
- nyelvvizsga-bizonyítvány,
- értékpapírok (részvények, kötvények, állampapírok),
- forgalmi, alkalmi és illetékbélyegek, reklám- és tagdíjbélyegek.

Kiemelt projektek – bankjegycsere, elektronikus útlevelek

Az MNB Monetáris Tanácsa 2013. június 11-én döntött az 1997-ben bevezetett, jelenleg forgalomban levő bankjegysorozat megújításáról, a biztonsági elemek és a képi megjelenítés tekintetében újratervezett, továbbfejlesztett bankjegyek kibocsátásáról. Az új bankjegycsalád tervezésével, fejlesztésével, valamint a gyártáshoz szükséges műszaki és technológiai feltételek megteremtésével a Magyar Nemzeti Bank a Pénzjegynyomdát bízta meg.

A megújított forintbankjegy-sorozat első címleteként a 10 000 forintos került forgalomba 2014 decemberében, majd 2015-ben a 20 000 forintos. 2016-ban a 2000 és 5000 forintos következett. A bankjegy-sorozat 1000 forintos címletének kibocsátására ebben az évben, az 500 forintos forgalomba hozatalára 2018-ban kerül sor.

Útlevelek gyártásában a Pénzjegynyomda Zrt. komoly hagyományokkal rendelkezik, mivel az 1950-es évek közepétől készít ilyen okmányokat.

Fejlesztési stratégia

A Pénzjegynyomda, mint Magyarország meghatározó biztonsági nyomdája, a saját, vevői, valamint tulajdonosi körének az elvárásai mentén folyamatos fejlesztések révén igyekszik megőrizni, növelni mind piaci részesedését, mind pedig hatékonyságát. Ezen fejlesztések széles körű tevékenységi kört foglalnak magukba – kezdve az új, modern technológiák, berendezések hadrendbe állításán, a termékportfólió változásán át, az üzleti folyamatok számos területén tetten érhető hatékonyságnövelő változtatásokig. Mindezekben közös célként jelenik meg az erőforrásokkal való sokkal tudatosabb gazdálkodás – a korszerűbb anyagok, technológiák, berendezések keresése, használata, az előállítási folyamatok szükségszerű velejárójaként jelentkező selejt mennyiségének a csökkentése.

Hangsúlyosan jelenik meg a fejlesztésekben az elektronikus megoldások alkalmazása, ezáltal eltolódás látható úgy a belső ügyviteli folyamatokban, mint a vevőknek kínált megoldásokban.

Szakmai szervezeti tagságok

- Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület,
- FEDPRINT – Nyomda- és Papíripari Szövetség,
- IBDA – International Banknote Designers Association,
- KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért.

Díjak, kitüntetések

A Pénzjegynyomda Zrt. évek óta rendszeresen részt vesz a Nyomda- és Papíripari Szövetség szakmai termékversenyén, melynek néhány éve Best Print Hungary a hivatalos elnevezése (korábban Pro Typographia). A nyomda termékei rendszeresen kitüntetésben részesülnek, 2016-ban Különleges kivitelű kiadványok kategóriában az ezüst minősítést kapta meg a társaság a „Seuso-kincsek hazahozatala” blokkért, illetve Biztonsági nyomtatványok kategóriában aranyat a „Magyarország állatvilága – Aranyfutrinka” alkalmi bélyegért. Szintén 2016-ban a 17. Magyar Termék Nagydíj pályázaton a Magyar Posta Zrt. és a Pénzjegynyomda Zrt. a „Seuso-kincsek hazahozatala” bélyegblokkjával Magyar Termék Nagydíjat nyert.

Magyarország egyik vezető szakmai folyóirata – a Nyomdavilág – által alapított „Az Év Zöld Nyomdája” díj pályázaton 2016-ban is a maximálisan elérhető ötcillagos minősítést kapta a Pénzjegynyomda Zrt. A GPwA (Green Printworld Award) Nyomdavilág Zöld díj azon papír-, nyomda- és csomagolóipari szereplők környezetközpontú vállalatirányítási eredményeinek elismerése, akiknek kiemelkedő környezettudatos gondolkodásmódja és fenntarthatóság iránti elkötelezettséget tanúsító intézkedései példaértékűek. A Pénzjegynyomda által megszerzett ötcillagos minősítést az energiahatékonyság növeléséért, a veszélyes anyagok fajlagos felhasználásának folyamatos csökkentéséért, valamint ezen anyagok biztonságos tárolásának kialakítási megoldásáért és a vállalatnál működtetett környezetirányítási rendszer fejlesztését segítő intézkedésekért ítélte meg a zsűri.

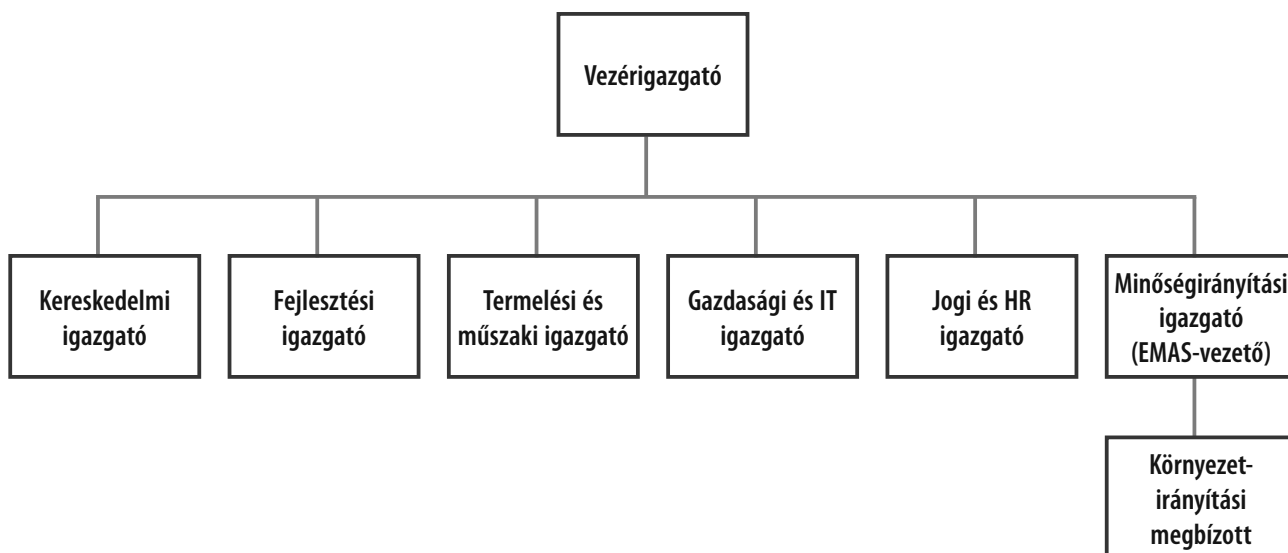
4. Szervezeti felépítés és környezeti döntési mátrix

A Pénzjegynyomda Zrt. élén a társaság operatív irányítását végző vezérigazgató áll.

A vezérigazgató irányítja és ellenőrzi a társaság napi munkáját – beleértve az Integrált Irányítási Rendszer és az EMAS működtetését is – a jogszabályok keretei között a tulajdonos, az igazgatóság és a felügyelőbizottság döntéseinek megfelelően.

Az Integrált Irányítási Rendszerből eredő feladatokban az integrált irányítási rendszer szakértő, a környezetirányítási megbízott és az információbiztonsági megbízott együttműködik.

A környezetirányítási megbízott felelőssége a környezetirányítási rendszer működtetése és továbbfejlesztése, a vonatkozó jogszabályi megfelelés folyamatos biztosítása, a környezetirányítást érintő helyesbítő / megelőző tevékenységek hatékonyságának ellenőrzése, a szervezet időközi és újratanúsításra való felkészítése a vonatkozó rendszer szabványkövetelménye szerint, oktatások végrehajtása, illetve a hatóságokkal és tanúsító testületekkel való kapcsolattartás.

Környezetközpontú irányítási rendszer feladatai	Vezérigazgató	Igazgatóság	Integrált irányítási rendszer szakértő	Környezetirányítási megbízott	Minőségirányítási igazgató	EMAS-csapat	Belső auditorok	Területi vezetők	Műszaki irányítási és létesít- ménygazdálkodási vezető	Információbiztonsági megbízott	Nyomdabiztonsági vezető	HR-vezető	Munkatársak
	Tervezés												
4.2. Környezeti politika	F	T	T	V	T	T	T	T	T	T	T	T	T
4.3.1. Kezdeti környezeti állapotfelmérés	T	T	T	F	T	V	V	V	T	T	T	T	T
4.3.2. Jogszabályi felmérés	T	T	T	F/V	T	T	T	T	T	T	T	T	T
4.3.3. Célok és előirányzatok	F	V	T	V	T	T	T	T	T	T	T	T	T
Bevezetés és működtetés													
4.4.1. Szervezeti felépítés és felelősség	F	V	T	V	V	T	T	T	T	T	T	V	T
4.4.2. Képzési szükségletek azonosítása és képzés	F	T	T	V	V	T	T	T	T	T	T	V	T
4.4.3. Külső és belső környezeti kommunikáció	F	V	T	V	V	T	T	T	T	T	V	V	T
4.4.4. A rendszer dokumentációja	T	T	V	V	F	T	T	T	T	T	T	T	T
4.4.5. Dokumentumok kezelése	T	T	V	V	F	T	T	T	T	T	T	T	T
4.4.6. A működés szabályozása	T	T	T	V	F	T	T	V	T	T	V	T	T
4.4.7. Felkészülés és reagálás a vészhelyzetekre	T	T	T	V	F	T	T	V	T	T	V	T	T
Ellenőrzés és helyesbítő tevékenység													
4.5.1. Figyelemmel kísérés és mérés	T	T	T	V	F	T	T	V	V	T	T	T	T
4.5.2. A megfelelés kiértékelése	T	T	T	F/V	T	T	T	T	T	T	T	T	T
4.5.3. Helyesbítő és megelőző tevékenységek	T	T	T	V	F	T	T	V	V	T	T	T	T
4.5.4. Feljegyzések	T	T	T	F	T	T	T	V	V	T	T	T	T
4.5.5. Belső audit	T	T	T	F	T	T	V	T	T	T	T	T	T
Vezetőségi átvizsgálás													
4.6. Felülvizsgálat	F	T	T	V	V	T	T	T	T	T	T	T	T
Környezeti nyilatkozat és EMAS-hitelesítés													
Környezeti nyilatkozat	F	T	T	V	V	T	T	T	T	T	T	T	T
Hitelesítés és nyilvántartásba vétel	F	T	T	V	V	T	T	T	T	T	T	T	T

F = az a személy, aki felelős az adott feladat elvégzéséért, a munkát delegálhatja, de a felelős továbbra is ő marad

V = megvalósításban résztvevő vagy azt koordináló személy

T = tájékoztatott személy, amely azt jelenti, hogy az illetőt tájékoztatni kell az eseményekről és a környezeti hatásokról

5. Környezeti politika

A Pénzjegynyomda Zrt. Integrált Irányítási Rendszert működtet, így a környezetvédelmi politika egységesen, az Integrált Irányítási Politikában került megfogalmazásra, melyet társaságunk weboldalán is közzéteszünk.

A társaság politikája bemutatja a vezetőség Integrált Irányítási Rendszerrel kapcsolatos általános szándékát és a szervezeti működés irányvonalát, kinyilvánítja a vezetőség minőség, környezetvédelem, információ- és nyomdabiztonság iránti elkötelezettségét, és keretet ad a célok kitűzéséhez és átvizsgálásához.

6. Integrált Irányítási Rendszer

A Pénzjegynyomda Zrt. gördülékenyen funkcionáló Integrált Irányítási Rendszerét a felső vezetés és a szervezet minden munkatársának környezettudatos és minőségigényes együttműködésével valósítja meg.

A társaság vezetősége felismerte, hogy a tudatos szervezetfejlesztés és egy jól működő irányítási rendszer működtetése az üzleti siker nélkülözhetetlen része, ezért bevezette, majd 1997-ben tanúsíttatta az ISO 9001:1994 szabvány előírásai szerinti minőségbiztosítási rendszerét.

Másodikként a BS 7799:1999 szabvány előírásai szerinti információ biztonsági rendszer bevezetése és tanúsíttatása történt meg 2002-ben.

Annak ellenére, hogy a társaság már 1997-től környezetorientált minőségirányítást folytatott és már abban az évben megkezdte környezetközpontú irányítási rendszere kiépítését, csak 2003-ban tanúsíttatta az ISO 14001:1996 szabvány előírásai szerint működő környezetközpontú irányítási rendszerét.

Negyedikként került bevezetésre és tanúsíttatásra – 2010-ben – a CWA 14641:2003 szabvány előírásai szerinti nyomdabiztonsági rendszer. A társaság 2015. év végén megkezdte az új nyomdabiztonsági szabványra történő átállással kapcsolatos feladatok végrehajtását. A felkészülést követően 2016 júniusában a Pénzjegynyomda Zrt. elsőként az országban megkapta az ISO 14298 szabvány szerinti tanúsítást.

Az egyes irányítási rendszerekben – bár más célt szolgálnak – számos párhuzam fedezhető fel, és több olyan közös elem található, amely valamennyi irányítási rendszerben szinte azonos értelmezéssel határozható meg. Ezért a négy rendszert a Pénzjegynyomda Zrt. akkreditált szervezet által tanúsítottan, integráltan működteti. Az Integrált Irányítási Rendszer a szervezet teljes vertikumára kiterjed: az ISO 9001 minőségirányítási, az ISO 14001 környezetközpontú irányítási, az ISO/IEC 27001 információbiztonsági és az ISO 14298 nyomdabiztonsági szabványok követelményeinek megfelelő irányítási rendszerelvek alapján kerülnek működtetésre a szerződéskötési, alapanyag-beszerzési, termelési és az ezeket támogató folyamatok.

A Pénzjegynyomda Zrt. tanúsítványai a társaság honlapján (<http://www.penzjegynyomda.hu/rolunk/tanusitvanyaink>) elérhetőek.

Integrált Irányítási Politika

A Pénzjegynyomda Zrt. – mint Magyarország egyetlen metszetmélynyomtatást végző nyomdája – minden tevékenységében tulajdonosa, vevői, munkavállalói, üzleti partnerei és a közvélemény teljes megelégedésére törekszik.

Stratégiai célunk **üzleti folyamataink** működtetésének biztosítása, valamint a felmerülő kockázatok minimalizálása. Szándékunk, hogy a fenntartható fejlődés keretei között valósítsuk meg valamennyi tevékenységünket, betartva a társaságunk tevékenységeire és termékeire vonatkozó törvényeket és előírásokat.

Ezen célok elérése érdekében az ISO 9001, az ISO 14001, az ISO/IEC 27001, az ISO 14298 szabványoknak, valamint az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK-rendeletében szabályozott EMAS-nak megfelelő integrált irányítási rendszert működtetünk, melynek fenntartásával és folyamatos fejlesztésével biztosítjuk:

- **vevőink** bizalmának és elégedettségének elnyerését, fenntartását és folyamatos javítását, különösen
  - a megújuló bankjegykibocsátás biztosításával,
  - a diverzifikált piaci jelenlét elérésével,
  - a vevők által visszaigazolt kiemelkedő minőség elérésével,
  - vevőközpontú szolgáltatói imidzs kialakításával,
  - innovatív, komplex megoldások szállításával,
  - a beszerzési és logisztikai folyamatok hatékonyságának és minőségének fejlesztésével,
  - hatékony és eredményes termék- és szolgáltatásfejlesztési folyamat kialakításával,
  - a termelés hatékonyságának folyamatos növelésével,
  - a folyamatok mérésével és fejlesztésével,
  - a vevői igények megértésével, illetve képességeink fejlesztésével;
- **környezeti teljesítményünk** folyamatos javítását, környezeti hatásaink folyamatos figyelemmel kísérését, a környezetterhelés csökkentését
  - a galvánüzem és a törlővíztisztítás szennyvizeinek biztonságos kezelésével,
  - a veszélyes hulladékok szakszerű kezelésével, mennyiségük csökkentésével,
  - a zajterhelés és a légszennyezés alacsony szinten tartásával,
  - az anyag- és energiafelhasználás hatékonyságának javításával;
- a **biztonsági intézkedések** végrehajtását a vevői követelmények teljesítésére és az üzleti folyamatok kockázatainak kezelésére
  - a fizikai biztonság és a termékbiztonság követelményeinek betartásával,
  - az informatikai biztonsági és a humán biztonsági problémák kezelésével,
  - a rendszerben megbízhatóan működő információs bázis létrehozásával,
  - a titokvédelmi és adatbiztonsági követelmények meghatározásával és teljesítésével;
- **szállítóink és partnereink** ösztönzését minőségügyi, környezeti teljesítményük fejlesztésére, az általunk támasztott biztonsági követelmények betartására;
- **munkatársaink** folyamatos tájékoztatását, oktatását, tudatosságuk folyamatos fejlesztését annak érdekében, hogy odafigyeléssel végezzék feladataikat;
- a **munkakörülmények** folyamatos javítását;
- a külső érdekelt felekkel folytatott aktív **kommunikációt**.

A Politikában megfogalmazott irányelvek elérése érdekében **célokat és programokat** határozzunk meg, amelyek végrehajtását rendszeresen értékeljük. Irányítási rendszerünk működésének támogatására, céljaink teljesülésének nyomon követésére Integrált Irányítási Rendszer Tanácsot hoztunk létre. A Politikában megfogalmazott elkötelezettségnek megfelelően a Pénzjegynyomda Zrt. vezetése biztosítja az irányítási rendszer működtetéséhez és a célok megvalósításához szükséges erőforrásokat, és minden munkatársától elvárja, hogy érezze felelősségüket a Politikában megfogalmazott célok elérésében.

Budapest, 2017. szeptember 26.

vezérigazgató

7. Környezetirányítási rendszer

A Pénzjegynyomda Zrt. környezetirányítási rendszere az ISO 14001:2004 nemzetközi szabvány szerint biztosítja a társaság környezettudatos működését.

A rendszer alapjai:

- a teljes körű jogi megfelelés biztosítása,
- a környezeti teljesítmény folyamatos javítása,
- környezeti hatásaink és folyamataink optimalizálása,
- a folyamatközpontúság szem előtt tartása.

Az Integrált Irányítási Rendszer működtetéséből adódóan a vállalati elköteleződést kifejező környezeti politika az Integrált Irányítási Politikában, a hatékony működést biztosító dokumentációs rendszer pedig az Integrált Irányítási Kézikönyvben került szabályozásra.

Az ISO 14001 szabvány követelményeinek való megfelelés felülvizsgálata tervezett és dokumentált módon – rendszeres belső auditok végzésével – történik. Az auditok során értékelésre kerülnek a korábbi felülvizsgálatok során észlelt hibák, a hiányosságok megszüntetésére javasolt helyesbítő tevékenységek végrehajtása és hatékonysága is. A belső auditokat, a belső auditterv alapján, a vizsgált területtől függetlenül, a feladatra kiképzett belső auditorok hajtják végre. A belső auditok megállapításairól, a helyesbítő tevékenységekről, illetve az azok teljesüléséről készült összefoglaló jelentés az éves vezetőségi átvizsgálás során kerül bemutatásra a vezetőség felé.

A beszállítók kiválasztása során az irányítási rendszertanúsítványok megléte is figyelembe vételre kerül. Jelenleg a beszállítók 30%-a rendelkezik ISO 14001 tanúsítással.

A beszállítók környezettudatosságának ellenőrzésére a beszállítói auditok során kerül sor. A bejárások alkalmával a beszállító telephelyén alkalmazott biztonsági intézkedések vizsgálata mellett a környezetvédelmi előírások betartásának ellenőrzése is megtörténik.

A társaság környezeti teljesítményének további javítása érdekében, a tulajdonos Magyar Nemzeti Bankhoz hasonlóan, az EMAS környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer bevezetése mellett döntött a vezetőség.

7.1. A környezetirányítási rendszer fejlesztése az EMAS szerint

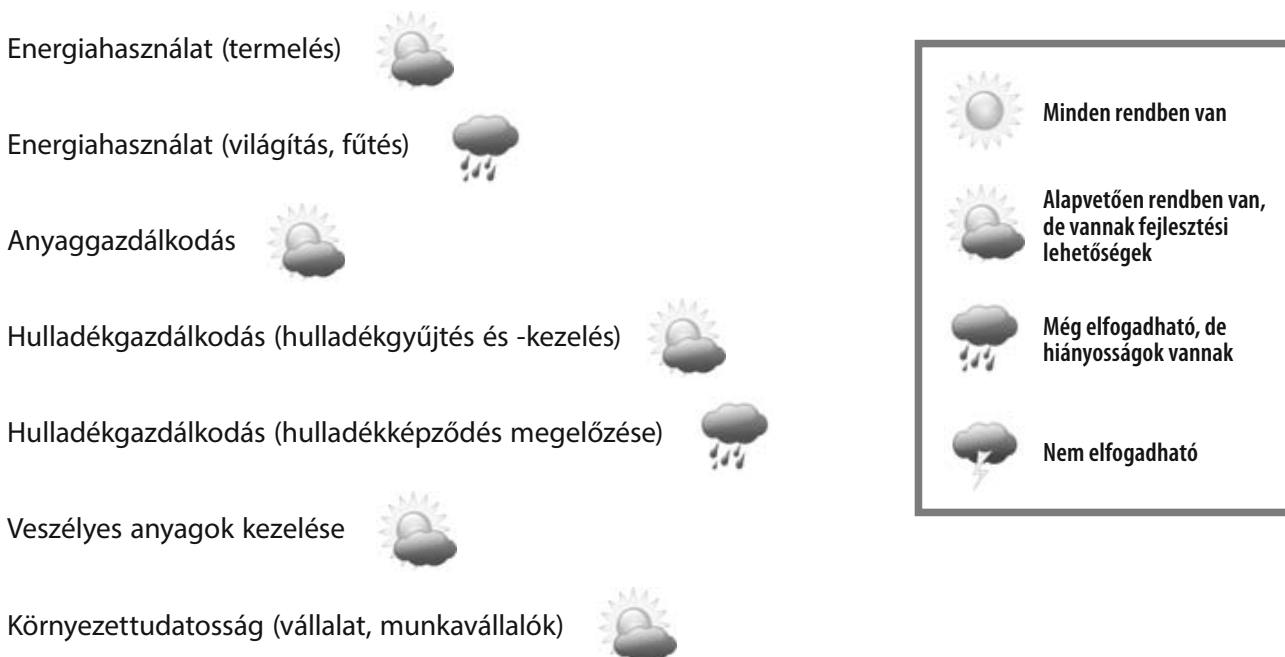
A környezetközpontú irányítási rendszer EMAS-rendelet szerinti fejlesztése során EMAS-csapat alakult a vállalat több osztályának képviselőjéből. Az EMAS-csapat biztosítja a munkatársak aktív bevonását a rendszer kiépítése, működtetése és fejlesztése során. Az EMAS-csapat munkáját a környezetirányítási megbízott koordinálja.

Az EMAS-rendelet szerinti környezetirányítási rendszer fejlesztése során valamennyi munkatárs oktatásban részesült annak érdekében, hogy ismerje az EMAS-rendelet főbb pontjait, a rendszerfejlesztés folyamatát, a környezeti célokat és programokat, valamint megismerje az EMAS-csapat tagjait.

A képzésen kívül a vállalat különböző pontjain az integrált politika mellett a faliújságra kifüggesztett infografikák segítségével kerültek tájékoztatásra a munkatársak az EMAS-rendelet követelményeiről és a felkészülés lépéseiről.

PÉNZJEGYNYOMDA ZRT.

A munkatársak bevonásával kitöltésre került egy „Ökométer – környezeti időjárás-jelentés” kérdőív a Pénzjegynyomda Zrt. környezetvédelmi gyakorlatának erősségeiről és fejlesztendő területeiről. A kérdőívben a társaság munkatársai által is eldönthető környezeti teljesítményre kérdeztünk rá. Az „Ökométer” kérdőívet 68 dolgozó töltötte ki. A környezeti teljesítmény változásának nyomon követhetősége érdekében évente tervezzük a kérdőív kitöltését és az eredmények értékelését. Az „Ökométer” kérdőív eredményeinek összesítése alapján elmondható, hogy a dolgozóknak a társaság környezetvédelmi tevékenységéről alkotott véleménye inkább jónak mondható. A leginkább pozitív visszajelzések a környezettudatos eszközhasználattal, illetve a társaság vezetőségének és a társaság működésének környezettudatosságával, valamint a gyártáshoz kapcsolódó energiahatékonysággal kapcsolatban érkeztek. A kitöltők véleménye alapján a világításhoz és a fűtéshez használt energia felhasználására, illetve a hulladékképződés megelőzésének növelésére lenne szükség fokozottabban figyelni.

7.2. Környezeti tényezők és hatások azonosítása, értékelése, felülvizsgálata

A Pénzjegynyomda Zrt. az általa folytatott tevékenységek környezeti hatásainak azonosítását, értékelését, valamint nyomon követését a Környezeti Eljárásokban szabályozza, annak érdekében, hogy a társaság környezeti tényezőinek listáját és a környezetre hatást gyakorló tényezőket szabályozottan figyelje.

Az egyes tevékenységek környezeti hatásai értékelésre kerülnek üzemszerű működésre, nem üzemszerű működésre (beleértve a karbantartás, javítás esetét), illetve vészhelyzetekre is.

A felméréshez szükséges adatokat, információkat a vállalat területeitől kapott jelentések, illetve a külső szervezetek által elvégzett megfigyelések, mérések biztosítják. Az értékelést a környezetirányítási megbízott végzi, majd az eredményeket egyeztetni a területi vezetőkkel, hogy az eredmények reprezentálják-e a munkaterületüket különböző szituációkban.

A hatások értékelésénél figyelembe vételre kerül a környezeti hatás jelentősége, előfordulási valószínűsége és tartóssága.

Az egyes tevékenységek a környezeti hatásuk értékelése során 1. kategóriától (alacsony kockázat) 5. kategóriáig (nagyon komoly kockázat) kerülnek besorolásra. Az értékelés eredménye alapján meghatározásra kerül, hogy mely tényezőként kell a jelentősek közé sorolni.

A meghatározott környezeti tényezőket folyamatosan nyomon követjük. A környezeti tényezők azonosításának és a környezeti hatások értékelésének felülvizsgálata minden évben legkésőbb december végéig megtörténik. Az értékelés alapján az integrált vállalatirányítási tanács az éves ülésen kijelölheti és jóváhagyhatja a következő évi környezeti célokat.

Az EMAS-rendszer kiépítése során a társaság tevékenységéből adódó környezeti tényezők felülvizsgálatra kerültek, melynek megállapításai alapján a Pénzjegynyomda Zrt. környezeti tényezői:

- erőforrások felhasználása (anyag és energia),
- veszélyes és nem veszélyes hulladékok keletkezése,
- kibocsátások (légtér kibocsátás, vízterhelés, zajkibocsátás).

8. A Pénzjegynyomda Zrt. környezeti teljesítménye

A társaság környezeti teljesítménye a 2014. évtől az EMAS-alapon történő környezeti teljesítményértékelő rendszer mutatószámainak alkalmazásával kerül nyomon követésre.

A Pénzjegynyomda Zrt. Markó utcai telephelyének környezeti teljesítményét a bankjeggyártási tevékenység és az okmányok (magánútlevél) gyártása együttesen befolyásolja, ezért az egyes mutatószámok értékeiben a termékek összevonva kerültek megadásra.

A belső szabályzatok és biztonsági előírások miatt a felhasznált anyagok mennyisége a 2014. évhez – mint bázishoz – indexálva került megadásra. A fő fajlagos mutatószámok a termelési adatokra vonatkoztatva kerültek megadásra.

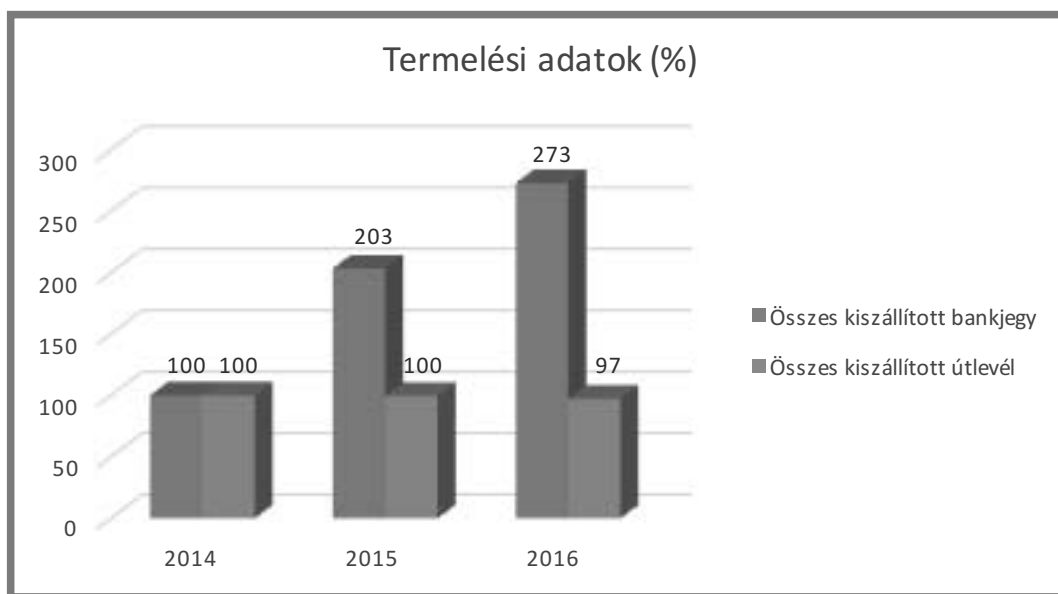
A trendek alakulásának nyomon követhetősége érdekében az adatsorok az elmúlt három év értékeit tartalmazzák.

8.1. Általános termelési adatok

A Pénzjegynyomda éves termelése a bankjegycsereprogram 2014. év végi indulása óta folyamatosan nőtt, a legyártott bankjegyek száma a 2016. évben közel háromszoros volt a 2014. évi mennyiséghez képest.

Termelési adatok alakulása		2014	2015	2016
Összes késztermék	t	105,56	198,73	261,03
Összes kiszállított bankjegy	%	100	203	273
Összes kiszállított útlevel	%	100	100	97

*Az adatok részben mért és részben számolt adatok alapján kerültek meghatározásra.
Az indexált adatok a 2014. évhez (bázisév) viszonyítva kerültek megadásra.*

8.2. Energiagazdálkodás

A társaság energiafogyasztási adatai évek óta folyamatosan figyelemmel kísérésre és szabályozásra kerülnek. Az adatok kiértékelését és az energiafogyasztást optimalizáló projektek koordinálása az elektromos üzemtechnikusok által történik.

A Pénzjegynyomda Zrt. az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény 21/B. § és a 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 7/A. § alapján energetikai szakreferenst alkalmaz. A tanácsadó által készített havi riportok és energiahatékonysági fejlesztési javaslatok, illetve az energiabeszerzéssel, energiahatékonysággal kapcsolatos konzultációk a társaság elektromos üzemtechnikusainak munkáját segítik.

Villamosenergia-felhasználás

A társaság nyomdaipari tevékenysége jelentős villamosenergia-felhasználást igényel a gépek üzemeltetéséhez, illetve a géptermekek állandó hőmérsékletének és páratartalmának biztosításához.

Az elektromosáram-ellátást a fővárosi szolgáltató biztosítja. A Pénzjegynyomda Zrt. energiaportfóliója jelenleg nem tartalmaz megújuló energiaforrásból származó energiát.

A telephely fő villamosenergia-fogyasztói:

- technológiai berendezések,
- irodaterület és üzem hűtése,
- világítás,
- elektromos targoncák.

Az energiafogyasztás-csökkentési program keretében a meglévő neonvilágítás energiatakarékos fénycsövekre cserélése meghatározott ütemterv szerint, folyamatosan történik. A beruházásoknál új berendezés vásárlása esetén a minél alacsonyabb energiafogyasztású gépek kiválasztására törekszünk. A külső épületrészek világítása alkonykapcsolós rendszerrel került kialakításra.

Gázfogyasztás

A telephely földgázszükséglete az iroda- és üzemépület fűtésére és melegvíz-ellátásának biztosítására szolgál. A szükséges gázmennyiséget a fővárosi szolgáltató a városi közművezetékéről biztosítja. Fűtőanyag-tárolás az üzemi területen nincs.

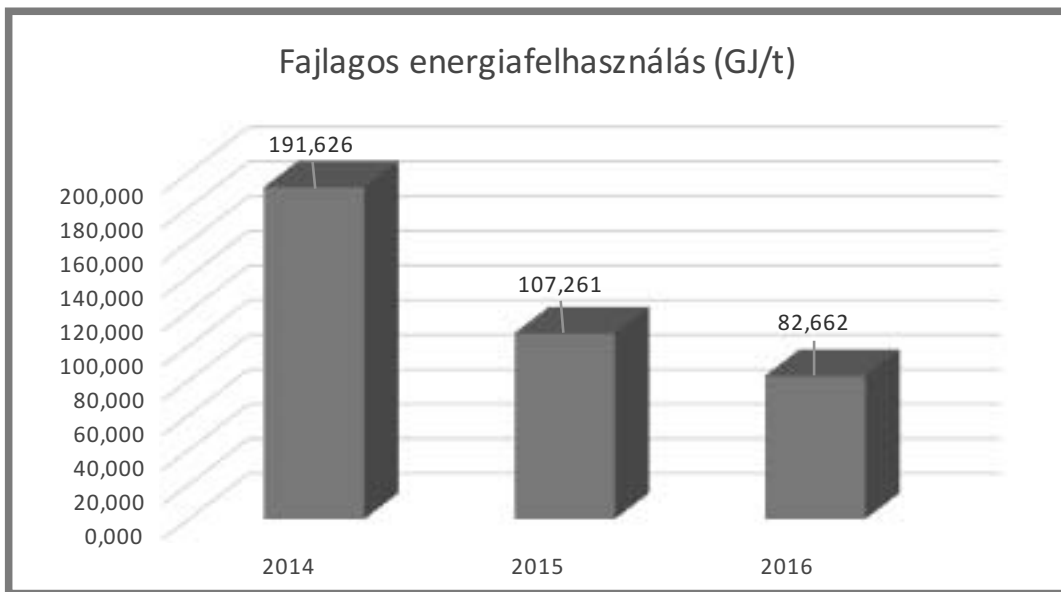
A társaság energiahatékonyságának növelése érdekében 2015-ben a régi kazánberendezéseket (4 db) korszerű kondenzációs kazánokra (10 db) cseréltük, mely rendszerrel rugalmasabban, jobban optimalizálva és takarékosabb módon biztosítható a fűtési hőigény ellátása.

Üzemanyag-felhasználás

A Pénzjegynyomda Zrt. működéséhez az alábbi üzemanyag-felhasználást igénylő résztvétekenységek kapcsolódnak:

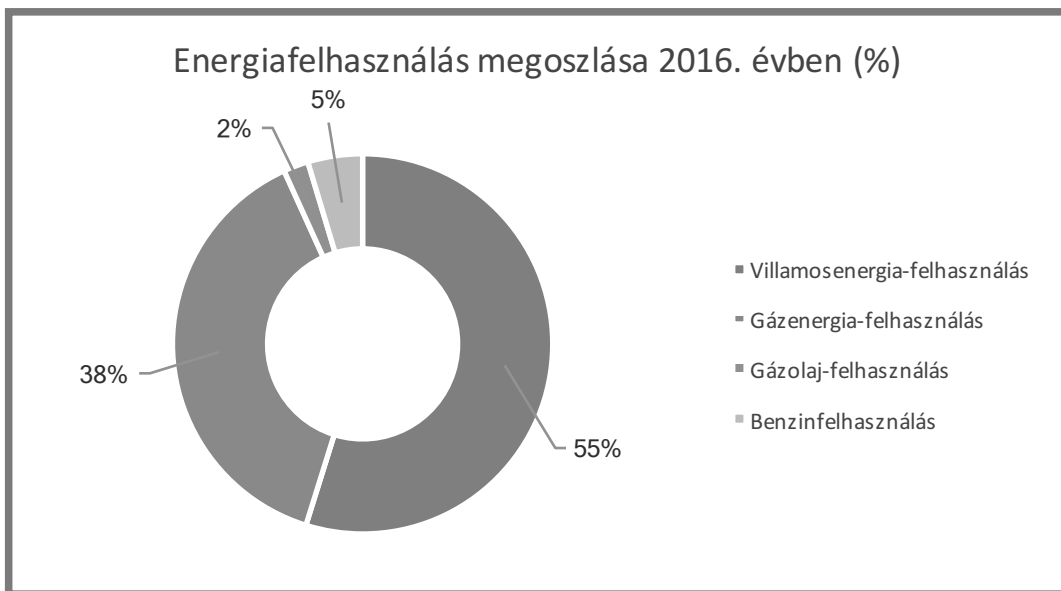
- telephelyen kívüli szállítás (termék, félkész termék, alapanyag),
- telephelyen kívüli tevékenységhez kapcsolódó utazás (munkába járás, kiküldetés).

A vállalati gépjárművek használatát és az üzemanyag-felhasználást belső eljárás szabályozza.

Energia audit

Társaságunk az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény által előírt energia auditot 2016 júliusában elvégeztette. Az audit az energiahatékonyságot vizsgálta, figyelmet fordítva a termelési tevékenységet kiszolgáló üzemépület, illetve az irodaépület épületfizikai tulajdonságaira, energiahatékonyságára.

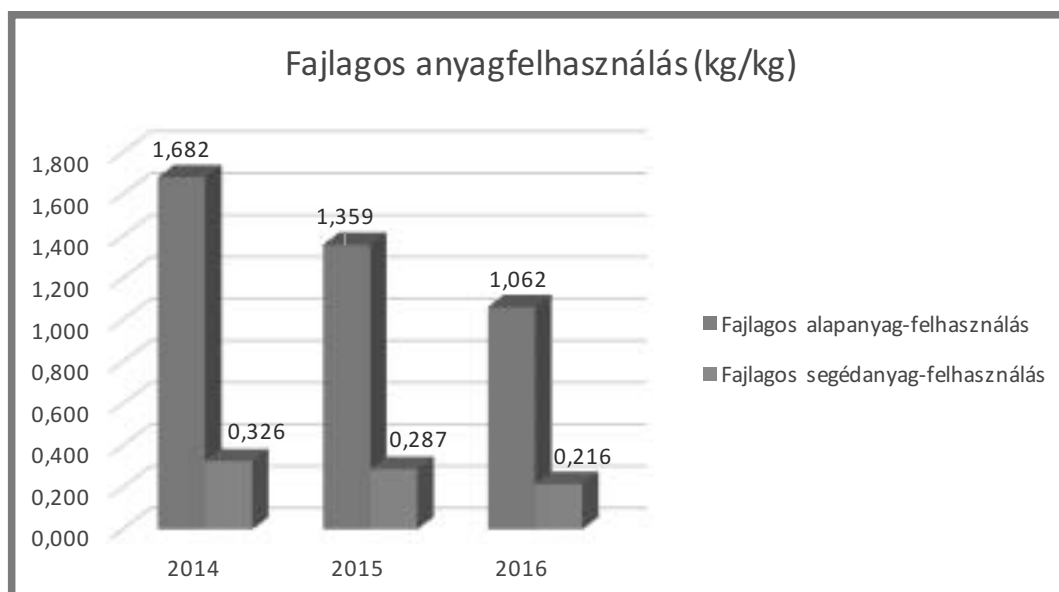

Energiafelhasználás alakulása		2014	2015	2016
Teljes közvetlen energiafelhasználás	GJ	20 228	21 316	21 577
Villamosenergia-felhasználás	MWh	2891,96	3420,80	3285,92
Gázenergia-felhasználás	m ³	232 484	214 291	219 867
Gázolaj-felhasználás	l	6 876	8 330	13 182
Benzin-felhasználás	l	19 580	15 249	24 050
Fajlagos villamosenergia-felhasználás	MWh/t	27,396	17,213	12,588
Fajlagos energiafelhasználás	GJ/t	191,626	107,261	82,662

8.3. Anyagfelhasználás

Az anyagfelhasználás meghatározásánál a felhasznált alapanyagok és segédanyagok mennyiségének összegét vettük figyelembe.

A Pénzjegynyomda Zrt. anyagfelhasználásának bázisát a bankjegy- és útlevegyártás során felhasznált papír alapanyag össztermege adja. Ehhez kerül hozzáadásra a nyomtatási technológia különböző fázisaiban felhasznált festékek mennyisége, illetve az útlevelel összeállításához szükséges műbőr borító és ragasztóanyag mennyisége.

Alapanyag-felhasználás

A nyomdaipari technológia egyik legjelentősebb tényezője a papírfelhasználás. A bankjegy- és útlevelel-papír teljes mennyiségét a Diósgyőri Papírgyár (DIPA Zrt.) biztosítja.

A papírválasztás a gyártott termékekre vonatkozó egyedi biztonsági előírások által meghatározott, így a környezetbarát/újrahasznosított alapanyagú papírok használatára nincs lehetőség.

A fajlagos alapanyag-felhasználás hatékonyságának javulását a selejt termékek arányának csökkenése, illetve a termékösszetétel átalakulása (nagy mennyiségű termék gyártása) eredményezte.

Az egyszerre nagyobb mennyiségű termékek gyártása során az induláskor keletkező selejt mennyisége folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, mely a nyomdagépek beállítási hatékonyságának javulásával, illetve az átállások csökkenésével magyarázható.

Alapanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált összes bankjegypapír mennyisége	%	100	153	159
Felhasznált összes útlevelepapír mennyisége	%	100	137	124
Összes felhasznált papír mennyisége	%	100	152	156
Fajlagos alapanyag-felhasználás	kg/kg	1,682	1,359	1,062

Az adatok részben mért és részben számolt adatok alapján kerültek meghatározásra.

Az indexált adatok a 2014. évhez (bázisév) viszonyítva kerültek megadásra.

Segédanyag-felhasználás

A festékfogyasztás szintén meghatározó tényező a Pénzjegynyomda Zrt. tevékenységének jellemzése során. A festékfogyasztás növekvő tendenciája mellett a fajlagos segédanyag-felhasználás csökkenése figyelhető meg, amely a selejtszám javulását, illetve a hatékonyabb festékhasználatot mutatja.

Segédanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált összes bankjegyfesték mennyisége	%	100	176	172
Fajlagos bankjegyfesték-felhasználás	kg/kg	0,327	0,284	0,206

Az adatok részben mért és részben számolt adatok alapján kerültek meghatározásra.

Az indexált adatok a 2014. évhez (bázisév) viszonyítva kerültek megadásra.

A fajlagos útlevelel segédanyag-felhasználás növekvő értékei a gyártási technológia optimalizálására vezethetők vissza. Az átállások számának minimalizálása érdekében az egyes munkafázisoknál nagy mennyiségben kerülnek gyártásra a termék összeállításához szükséges lapok. A különböző munkafázisokban lévő félkész termékek raktározásra kerülnek, és kiszállításuk nem minden esetben történik meg a gyártásindítás évében.

Segédanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált összes útlevelel-segédanyag mennyisége	%	100	105	113
Fajlagos útlevelel-segédanyag-felhasználás	kg/kg	0,314	0,330	0,364

Az adatok részben mért és részben számolt adatok alapján kerültek meghatározásra.

Az indexált adatok a 2014. évhez (bázisév) viszonyítva kerültek megadásra.

Segédanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált összes segédanyag mennyisége	%	100	166	164
Fajlagos összes segédanyag-felhasználás	kg/kg	0,326	0,287	0,216

Az adatok részben mért és részben számolt adatok alapján kerültek meghatározásra.

Az indexált adatok a 2014. évhez (bázisév) viszonyítva kerültek megadásra.

Veszélyes anyagok felhasználása és kezelése

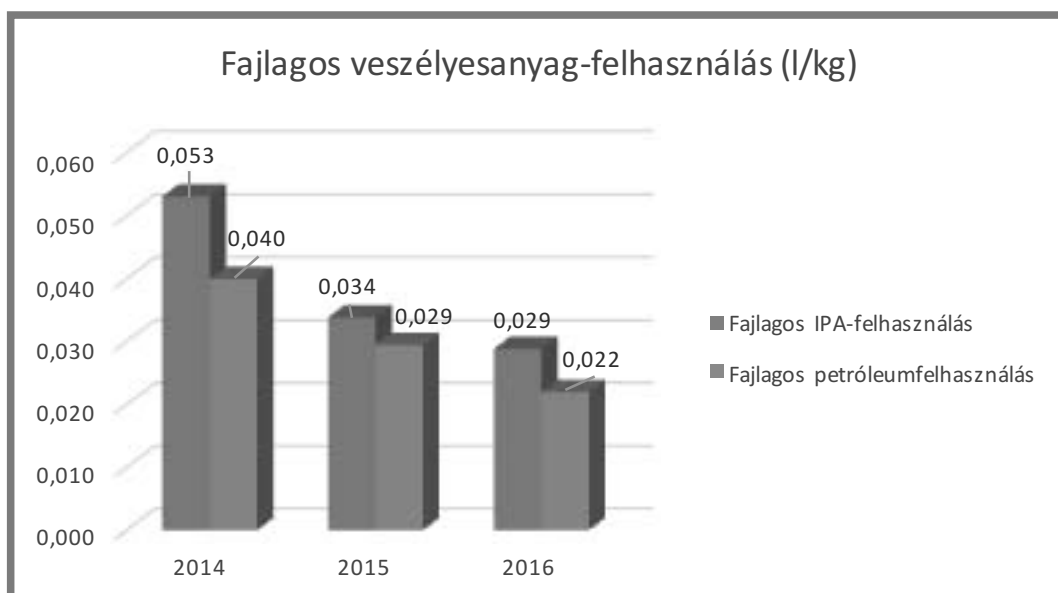
Az Európai Unió szabályozása eredményeként új egységesített biztonsági adatlapok kiadása kötelező a gyártók, illetve a forgalomba hozók részéről. A társaságunk által használt veszélyes anyagok és készítmények biztonsági adatlapjait folyamatosan frissítettük, illetve frissítjük.

A társaság által alkalmazott veszélyes anyagok és készítmények magyar nyelvű biztonsági adatlapjai a belső számítógépes hálózaton keresztül érhetőek el. Azon munkatársak részére, akik nem rendelkeznek számítógépes hozzáféréssel, a termelő egységnél alkalmazásra kerülő veszélyes anyagok és készítmények biztonsági adatlapjai nyomtatott formában is megtalálhatók.

Az üzemrészekben a tűz- és robbanásveszélyes, vagy erősen maró, mérgező veszélyes anyagok és készítmények az erre a célra rendszeresített, jól zárható veszélyesanyag-tároló szekrényben kerülnek tárolásra.

A veszélyes anyagokat és készítményeket eredeti csomagolásban tároljuk. Az üzemi területekre mindig a feladatok napi ellátását biztosító mennyiségek kerülnek ki. A veszélyes anyagok felhasználását igyekszünk a technológiai előírásokat betartva minimalizálni, illetve technológiai oldalról a berendezések fejlesztésével, korszerűsítésével vagy új gépek beszerzésével tovább csökkenteni.

Az IPA- (izopropil-alkohol) és petróleumfelhasználás (alternatív anyagok alkalmazásával történő) csökkentésére irányuló projektek eredményét az alábbi ábrák szemléltetik.

Veszélyesanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált IPA mennyisége	%	100	130	148
Fajlagos IPA-felhasználás	liter/kg	0,053	0,034	0,029

Veszélyesanyag-felhasználás alakulása		2014	2015	2016
Felhasznált petróleum mennyisége	%	100	150	150
Fajlagos petróleumfelhasználás	liter/kg	0,040	0,029	0,022

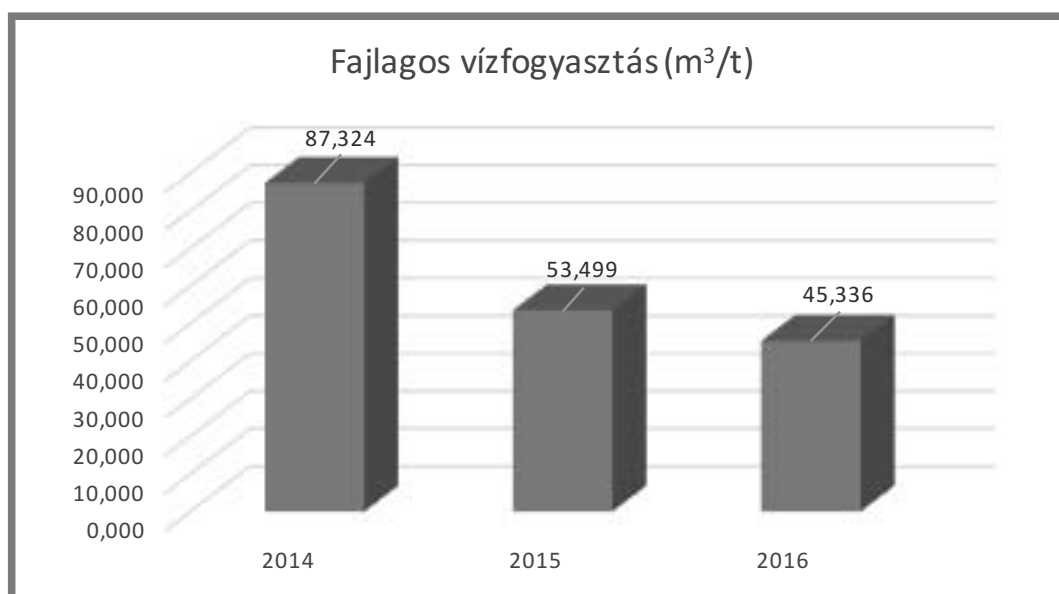
8.4. Vízgazdálkodás

Vízfogyasztás

A telephely szociális és technológiai vízellátását a Fővárosi Vízművek Zrt. ivóvízhálózata biztosítja. A telephelyen fúrt kút nem üzemel.

A technológiai vízfogyasztás alapvetően a nyomógépek törlővizének előállításából és a nyomólemezek készítésének vízigényéből adódik. Az előkezelést igénylő vizek előállítása az érintett területeken, illetve egy speciális vízkezelést igénylő üzemegységben történik.

A gépberuházások eredményeképpen a fajlagos vízfogyasztás csökkenő tendenciát mutat, de a technológiai követelmények miatt a nyomógép működéséhez szükséges vízmennyiség csak egy meghatározott szintig szorítható vissza.

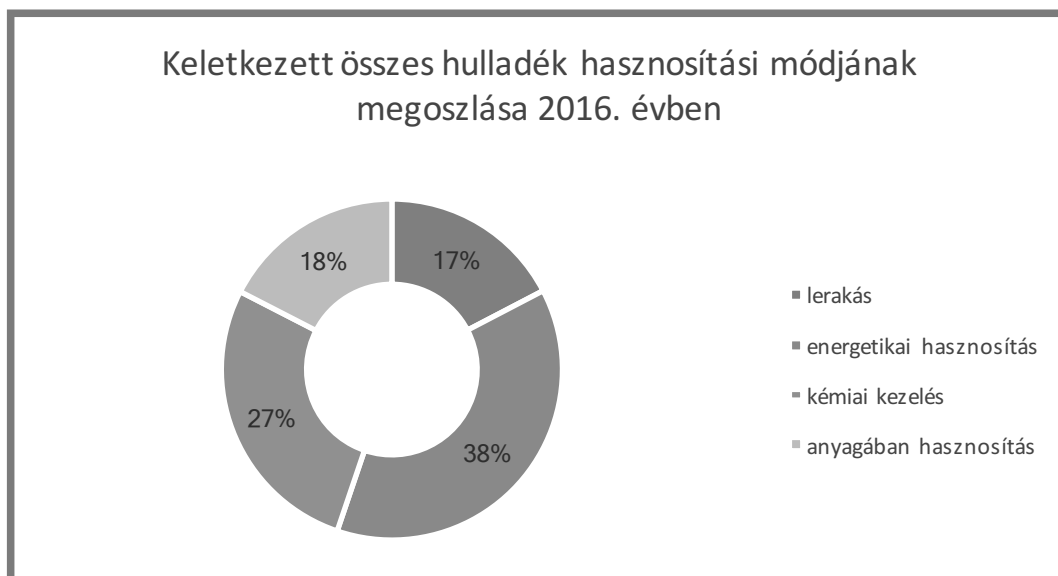

Vízfogyasztás alakulása		2014	2015	2016
Teljes éves vízfogyasztás	m ³	9218	10 632	11 834
Fajlagos vízfogyasztás	m ³ /t	87,324	53,499	45,336

8.5. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás a Pénzjegynyomda Zrt. legjelentősebb környezeti hatása, mely a különböző veszélyes és nem veszélyes hulladékok folyamatos keletkezéséből származik.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően – a gazdasági szempontokat és műszaki lehetőségeket figyelembe véve – a keletkező hulladékok fajtánként külön gyűjtésére törekszünk az üzemi területen és az irodai tevékenység során is.

A szelektíven gyűjtött hulladékok köre az alábbi hulladékokra terjed ki:

- papír csomagolási hulladék,
- műanyag csomagolási hulladék,
- fa csomagolási hulladék,
- fémhulladékok,
- irodai papírhulladék,
- irodai műanyag (PET) hulladék,
- elektronikai hulladék,
- elem- és akkumulátorhulladék.

A nyomdabiztonsági előírások szerint egyes biztonsági termékek gyártása során keletkező hulladéktípusok esetében a megsemmisítés kizárólag égetéssel történhet, mely a hulladékok hasznosítási arányát jelentős mértékben meghatározza.

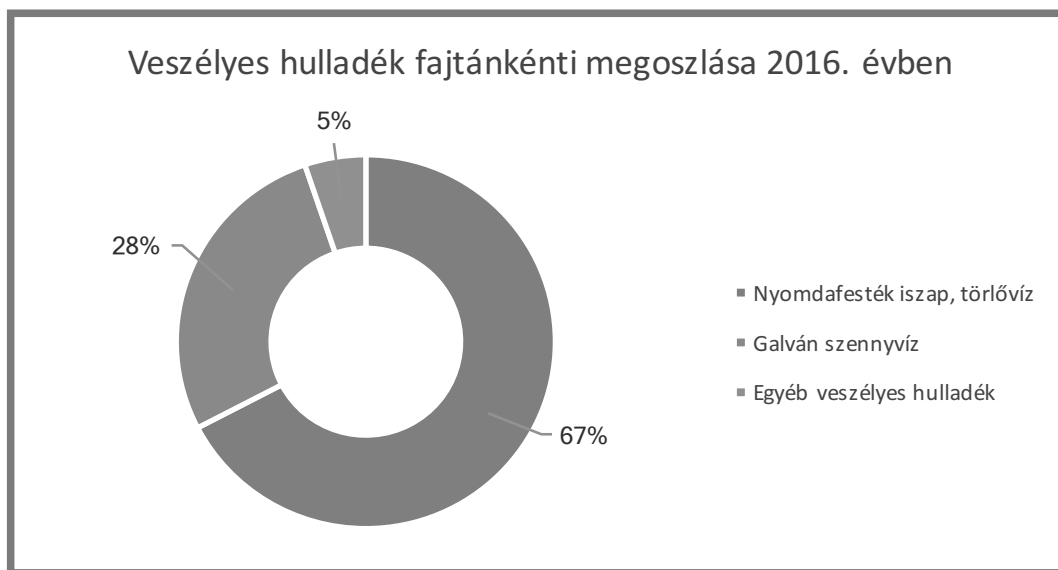
A társaság hulladékgazdálkodásának alapvető célja a hulladékok keletkezésének megelőzése és mennyiségének fajlagos csökkentése, illetve minél nagyobb arányú hasznosításra történő átadása.

A hulladékok tárolása jogszabályi előírásoknak megfelelő és környezetvédelmi hatóság által jóváhagyott üzemeltetési szabályzattal rendelkező üzemi gyűjtőhelyen történik.

A keletkezett hulladékokról munkahelyi és központi gyűjtőhelyi nyilvántartás kerül vezetésre. A hulladék keletkezését eredményező tevékenységeinkről és a keletkezett hulladékokról anyagmérleget készítünk.

A veszélyes hulladékok jelentős részét a metszetmélynyomó lemez gyártása során keletkező galvánszennyvíz, illetve a metszetmélynyomó gépek üzemeltetéséhez szükséges törlővíz előállításából keletkező technológiai szennyvizek adják.

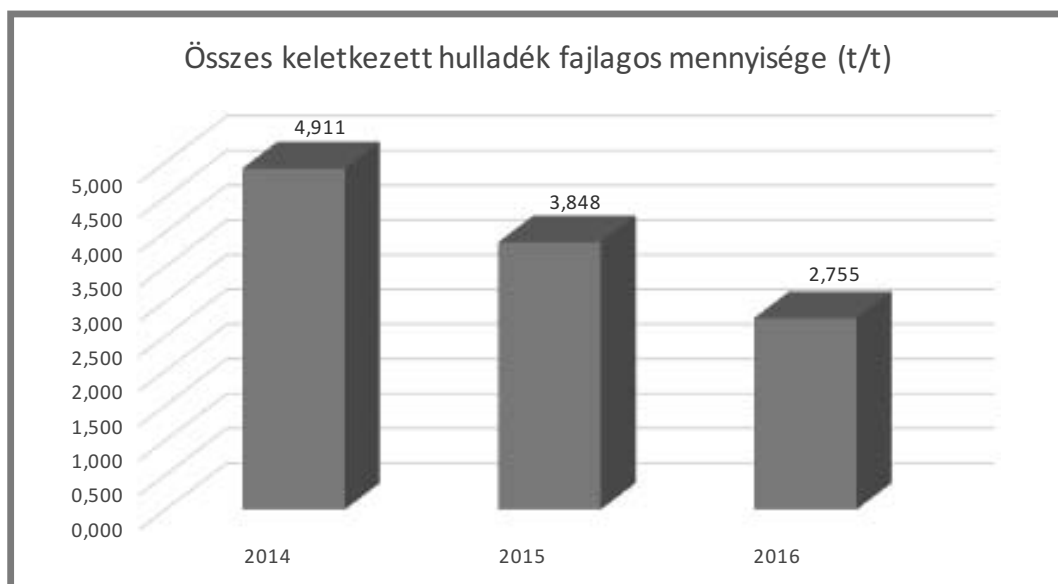
A metszetmélynyomó gépeknél alkalmazott törlőoldat készítésére és kezelésére egy úgynevezett AQUA-SAVE berendezés kerül alkalmazásra a telephelyen. A technológia segítségével a nyomógépeken elhasznált törlővízből eltávolításra kerül a szárazanyag-tartalom, így a használt törlővíz kb. 99%-a visszaforgatható a termelésbe. A keringetett törlőoldat idővel telítődik nem szűrhető szennyeződésekkel. Ilyenkor a teljes mennyiség elengedésére, illetve új törlőoldat előállítására és betöltésére van szükség.

A metszetmélynyomó lemez gyártása során keletkező galvánszennyvíz gravitációs úton jut el a szennyvízkezelő üzembe telepített tárolótartályokba, ahonnan átmeneti tárolást követően veszélyes hulladékként kerül elszállításra. A technológiai szennyvizek egy arra jogosultsággal rendelkező hulladékkezelő vállalkozás részére kerülnek átadásra veszélyes hulladékként.

A nyomdai tevékenységből adódóan jelentős mennyiségű papírhulladék keletkezik a társaságnál. A Pénzjegynyomda Zrt.-nél készített termékek maradék anyagai biztonsági körülmények mellett, égetéssel kerülnek megsemmisítésre. Az előírások alapján anyagában történő hasznosításra kizárólag a csomagolási hulladékok adhatóak át.

A fajlagos hulladék mennyiségének kedvező alakulása mellett a hulladékok hasznosításának magas aránya (83%) is a környezetterhelés csökkentését szolgálja.

Hulladékkezelés alakulása		2014	2015	2016
Nem veszélyes hulladékok mennyisége	t	282,62	374,47	353,99
Veszélyes hulladékok mennyisége	t	235,79	390,23	365,19
Összes hulladék mennyisége	t	518,41	764,70	719,17
Fajlagos hulladékkezelés	t/t	4,911	3,848	2,755

8.6. Kibocsátások

Szennyvízkibocsátás

Kommunális szennyvíz

A Pénzjegynyomda Zrt.nél kizárólag kommunális szennyvíz keletkezik. A csapadékvíz és a szennyvíz elvezetése külön rendszerben történik az érvényes szennyvíz-kibocsátási engedély és a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A kommunális szennyvíz mennyiségét és minőségét a társaság dolgozóinak – illetve a telephelyen munkát végző alvállalkozók munkavállalóinak – ivóvízszükséglete és vízhasználata határozza meg. Az üzemépület minden szintjén szociális helyiségek (WC-k, zuhanyzók, étkezők, kézmosók), az irodaépületben ezeken kívül öltözők és egy központi étkeзде került kialakításra. A keletkező összes szennyvizet három bekötő-csatorna vezeti a közcsatornába.

Technológiai szennyvíz

Technológiai szennyvizek a metszetmélynyomó lemez gyártása során, illetve a metszetmélynyomó gépek üzemeltetéséhez szükséges törlővíz előállításánál keletkeznek.

A technológiai szennyvizek nem kerülnek közcsatornába, egy arra jogosultsággal rendelkező hulladékkezelő vállalkozás részére kerülnek átadásra veszélyes hulladékként.

A társaság vízvesztésének mérésére vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, ezért a vízvesztés műszaki becsléssel kerül megállapításra. 2016. évben a vízvesztés 866,9 m³ volt, mely a géptermek párasítására felhasznált víz mennyiségéből és a telephelyről elszállításra kerülő szennyvizek (galván-szennyvíz, törlővíz) mennyiségéből adódik.

Szennyvízkibocsátás alakulása		2014	2015	2016
Teljes éves szennyvízkibocsátás	m ³	8450	9807	10 967
Fajlagos szennyvízkibocsátás	m ³ /t	80,046	49,347	42,015

Csapadékvíz

A területen egyetlen üzemi út és egy belső udvar található, melyek szilárd burkolatúak. Ezekről, illetve a tetőfelületekről a csapadékot összesen 4 db víznyelőszem vezeti el a csapadékelvezető csatornába.

Az udvari esővízgyűjtő és -elvezető rendszer beépített kézi elzáró szerelvényt rendelkezik, mellyel szükség esetén szivárgásmentesen lezárható az esővíz elvezetése. A szerelvény kézi zárásával megakadályozható, hogy véletlen baleset folytán a térburkolatra került, környezetre veszélyes anyag bemosódjon az esővízelvezető rendszerbe.

Levegőbe történő kibocsátás

A Pénzjegynyomda – telephelyén belüli – tevékenységéhez kapcsolódó levegőterhelését a nyomdaipari technológia, illetve a kazánok együttes kibocsátásai határozzák meg.

A telephelyen 15 db bejelentésköteles légszennyező pontforrás működik.

Technológia	Pontforrások száma (db)	Vizsgálandó komponensek száma (db)	Mérési gyakoriság
Bankjeggyártás	3	8	5 évente
Galvanizálás	3	2	évente
Hőellátás	3	2	5 évente
Nyomóhenger-készítés	1	4	5 évente
Ofszetnyomtatás	1	1	5 évente
Szitanyomtatás	1	6	5 évente
Szükségáram-termelés	3	3	5 évente

A Pénzjegynyomda Zrt. bejelentésköteles emissziós pontforrásainak monitoringja a környezetvédelmi hatóság által előírt rendszerességű mérések által biztosított.

Periodikus önellenőrző emissziómérésekre ötévente – illetve a galvanizációs technológia során alkalmazott króm komponens esetében évente – kerül sor akkreditált külső alvállalkozóval. A mért emissziós értékek egy esetben sem lépték túl a működési engedélyben meghatározott egyedi kibocsátási határértékeket.

2015. évben a hőellátás korszerűsítése érdekében a telephely hőenergia-szükségletét biztosító földgáz-tüzelésű kazánok alacsony károsanyag-kibocsátású (a vonatkozó határérték töredékét kibocsátó) berendezésekre kerültek lecserélésre. 5-5 db földgáz-tüzelésű kondenzációs kazán adja a fűtést és a használati meleg vizet, illetve 2 db közös – kéményre kötött – gyorsgőzfejlesztő a technológia célú gőzt.

Regisztrációköteles klímaberendezéseink a Nemzeti Klímavédelmi Hatóság adatbázisába bejelentésre kerültek. A vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően – minimum évi egy alkalommal – szivárgás-vizsgálatnak vetjük alá őket. Kiválasztásuk során arra törekszünk, hogy a bennük használt hűtőközeg környezetkárosító hatása a lehető legkisebb legyen.

Üvegházhatást okozó gázok éves kibocsátásának alakulása		2014	2015	2016
Az energiahordozók felhasználásából származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	1596	1746	1745
Villamosenergia-felhasználásból származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	1047	1238	1190
Gázenergia-felhasználásból származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	446	411	421
Gázolaj-felhasználásból származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	18	22	35
Benzin felhasználásból származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	85	74	98
Üvegházhatást okozó gázok fajlagos éves kibocsátása	t CO ₂ /t	15,118	8,783	6,684

A táblázatban szereplő CO₂-kibocsátásra vonatkozó értékek irodalmi adatok és az alábbi internetes oldalon található módszer segítségével kerültek kiszámításra: www.noco2.hu/site/index.php?lang=hu&p=klimajegy&t=kalkulator

Zajkibocsátás

A Pénzjegynyomda Zrt. tevékenységéből eredő zajterhelés munkavédelmi és környezetvédelmi szempontból is a szabályozó előírásoknak megfelelően ellenőrzésre kerül. Új technológia bevezetése esetén a szükséges mérések elvégzésre kerülnek.

A lakossági zajterhelés csökkentése érdekében az épületen kívül létesített zajforrások zajvédő burkolattal körülhatárolásra kerültek.

8.7. Biológiai sokféleség

A telephely 3951 m² területéből az üzem- és irodaépület 2119 m², az aszfaltozott, burkolt felület 1362 m², a burkolatlan zöldfelület nagysága 470 m². Gyepfelületek és virágágyások kialakítására kizárólag az irodaépület előtti területen van lehetőség, ezek fenntartását öntözőrendszer és a rendszeres kertészeti munka biztosítja.

Beépítettség alakulása		2014	2015	2016
Teljes terület mérete	m ²	3951	3951	3951
Zöldfelület mérete	m ²	470	470	500
Zöldfelület aránya	%	11,90	11,90	12,66

8.8. Logisztika, közlekedés

A Pénzjegynyomda Zrt. tevékenysége során az alábbi folyamatok igényelnek üzemanyag-felhasználást:

- telephelyen kívüli alapanyag-szállítás (beszerzés saját tehergépjárművekkel),
- telephelyen kívüli termékszállítás (termék vagy félkész termék eljuttatása vevőhöz /partnerhez saját tehergépjárművekkel),
- céges személygépjárművek használata (munkába járás, munkavégzés, kiküldetés).

A telephelyen belüli anyagmozgatás elektromos targoncákkal történik, töltésük telephelyen belül biztosított.

Beszállítóink kiválasztásánál a minőségi, gazdasági és fenntarthatósági szempontok is szerepet játszanak, így a szállítási távolságok figyelembevétele is. Azonban bizonyos alapanyagok (festékek, papír) esetében a speciális követelmények nem teszik lehetővé a helyi szállítók alkalmazását.

A telephely központi elhelyezkedése (közelben vasút, villamos, metró, kerékpárút) következtében a tömegközlekedéssel munkába járók aránya kiemelkedően magas.

Tömegközlekedés használatának alakulása		2014	2015	2016
Tömegközlekedéssel munkába járók aránya	%	93	93	94

9. Környezeti teljesítményünk alapmutatói

A mutatószámok meghatározásakor viszonyítási alapként („B” szám) az adott évben legyártott bankjegyek és magánútlevelek mennyisége (összes késztermék) került figyelembevételre. A legyártott mennyiség tonnában kifejezett tömegének meghatározásához a bankjegyek és a magánútlevél átlagsúlyát mérési és számolási módszerek együttesen biztosítják.

A belső szabályzatok és biztonsági előírások miatt a felhasznált anyagok mennyisége 2014. évhez – mint bázishoz – indexálva került megadásra. Az „A” számok az adott alapmutatóra vonatkozó teljes éves felhasználást/hatást mutatják, melyek méréssel vagy műszaki számítással kerültek meghatározásra.

Az egyes fő mutatószámok fajlagos intenzitását („R” szám) „A” és „B” aránya mint számított érték adja.

Termelés			2014	2015	2016
„B” szám	Összes késztermék	t	105,56	198,73	261,03
Energiafelhasználás			2014	2015	2016
„A” szám	Villamosenergia-felhasználás	MWh	2891,96	3420,80	3258,92
„R” szám	Fajlagos villamosenergia-felhasználás	MWh/t	27,396	17,213	12,588
„A” szám	Teljes közvetlen energiafelhasználás	GJ	20 228	21 316	21 577
„R” szám	Fajlagos energiafelhasználás	GJ/t	191,626	107,261	82,662
Anyagfelhasználás			2014	2015	2016
„A” szám	Összes felhasznált papír mennyisége	%	100	152	156
„R” szám	Fajlagos alapanyag-felhasználás	kg/kg	1,682	1,359	1,062
„A” szám	Felhasznált összes segédanyag mennyisége	%	100	166	164
„R” szám	Fajlagos összes segédanyag-felhasználás	kg/kg	0,326	0,287	0,216
Vízfelhasználás			2014	2015	2016
„A” szám	Teljes éves vízfogyasztás	m ³	9218	10 632	11 834
„R” szám	Fajlagos vízfogyasztás	m ³ /t	87,324	53,499	45,336
Hulladékkeletkezés			2014	2015	2016
„A” szám	Keletkezett összes hulladék mennyisége	t	518,41	764,70	719,17
„R” szám	Fajlagos hulladékkeletkezés	t/t	4,911	3,848	2,755
Szennyvízkibocsátás			2014	2015	2016
„A” szám	Teljes éves szennyvízkibocsátás	m ³	8450	9807	10 967
„R” szám	Fajlagos szennyvízkibocsátás	m ³ /t	80,046	49,347	42,015
CO ₂ -kibocsátás			2014	2015	2016
„A” szám	Az energiahordozók felhasználásából származó összes CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂	1596	1746	1745
„R” szám	Fajlagos CO ₂ -kibocsátás	t CO ₂ /t	15,118	8,783	6,684

10. Vészhelyzeti felkészültség, iparbiztonság

A Pénzjegynyomda Zrt. a katasztrófavédelmi hatóság által jóváhagyott Súlyos Káresemény Elhárítási Tervnek megfelelően rendelkezik a veszélyes anyagok tárolásához kapcsolódó katasztrófavédelmi feladatok (veszélyes anyagok égése, mérgező füstfelhő kialakulása és vegyi anyagok szabadba kerülése kapcsán fellépő környezetszennyezés stb.) elhárításában résztvevő képzett szervezettel, valamint a szükséges beavatkozási, kármentesítési eszközökkel. A katasztrófavédelmi felkészültség a hatóság bevonásával évente megtartott gyakorlat keretében ellenőrzésre kerül. A gyakorlat legutóbb 2016. június 21-én került megtartásra, mely a hatóság értékelése alapján sikeresen zárult.

11. Ágazati szakmaspecifikus referenciadokumentumoknak való megfelelés

A nyomdaiparra vonatkozó ágazati szakmaspecifikus referenciadokumentumoknak való megfelelés vizsgálatra került. Az Európai Parlament és a Tanács ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelvének (alcím: a környezetszennyezés integrált megközelítése) VII. melléklet 9. pontja szerinti „Nyomtatás” tevékenységek közül a rotációs mély- és szitanyomás eljárások vonatkozathatóak a társaság tevékenységére. Az irányelv előírásainak vizsgálata alapján a Pénzjegynyomda Zrt. szerves oldószer felhasználása nem éri el az irányelvben meghatározott mennyiséget, így nem tartozik az ágazati referencia dokumentum hatálya alá.

Ennek ellenére az irányelv követelményei figyelembevételre kerülnek, az alábbiak szerint:

- nyomógépeken felhasznált törlővíz visszaforgatása a termelésbe,
- szelektív hulladékgyűjtési rendszer alkalmazása,
- szerves oldószerek (izopropil-alkohol és petróleum) használatának folyamatos csökkentése,
- veszélyes anyagok kevésbé veszéllyel történő helyettesítése.

12. Kommunikáció

Belső kommunikáció

A Pénzjegynyomda Zrt. kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy mindenki, aki a társaságnál vagy a társaság megbízásából tevékenykedik, környezetvédelmi oktatásban részesüljön. Ennek részeként hallanak a környezeti politikáról, az őket érintő környezeti tényezőkről és hatásokról, valamint a környezeti tényezőkhöz kapcsolódóan saját szerepükről és felelősségükről.

Évente legalább egy alkalommal megtartott oktatások keretében kerül biztosításra, hogy a dolgozók ezeket a környezetközpontú irányítási rendszer működésével kapcsolatos ismereteket elsajátíthassák. Az oktatásban résztvevők minden esetben tesztelnek bizonyosságot a megszerzett ismeretek elsajátításáról. A speciális ismereteket igénylő munkavégzést – vízminőség-védelmi kárelhárítást, veszélyes áru szállítást, katasztrófavédelmi feladatokat – ellátó munkatársak külön oktatásban részesülnek. Az oktatások minden esetben jegyzőkönyvvel dokumentáltak.

Az oktatásokon kiemelt figyelmet kap a munkavégzésen kívüli környezettudatos gondolkodásmód terjesztése is, mint pl. a szelektív hulladékgyűjtés fontossága vagy az energiatakarékosság területe.

A mindennapi munkavégzést érintő környezetvédelmi területen történő változásokról (pl. szelektíven gyűjthető hulladékok körének bővítése, EMAS-rendszer bevezetése) színes információs plakátokon is tájékoztatásra kerülnek a kollégák.

A fontosabb hírekről és változásokról a belső hírleveleken keresztül, illetve az e-mail címmel nem rendelkező kollégákhoz a területeken lévő hirdetőtáblákra kifüggesztve jutnak el az információk. Itt olvashatják el a munkatársak a társaság Integrált Irányítási Politikáját is.

Külső kommunikáció

A társaság környezetvédelmi területet érintő külső kommunikációjának gerincét képező jelentések és adatszolgáltatások készítését és beadását a vonatkozó rendeletek szabályozzák, melyek teljes mértékben, határidőre teljesítésre kerülnek.

Ezenfelül a társaság az anyavállalata – a Magyar Nemzeti Bank – részére is kommunikálja környezetvédelmi eredményeit, valamint együttműködik a Magyar Nemzeti Bank vonatkozó környezetvédelmi céljainak elérésében. Az érvényes tanúsítványok és a tanúsító céget jelző logók a cég hivatalos levélpapírján megjelenítésre kerülnek, illetve a társaság tenderajánlatai tartalmazzák irányítási rendszerekre vonatkozó részt. A Pénzjegynyomda Zrt. környezetvédelmi nyilatkozata és környezetvédelmi vonatkozású hírei a társaság honlapján kerülnek közzétételre az üzleti partnerek és a nyilvánosság számára.

13. Engedélyeink

A Pénzjegynyomda Zrt. az alábbi engedélyek és jóváhagyó határozatok rendelkezéseinek megfelelően végzi tevékenységét.

Téma	Határozat /engedély száma	Érvényes	Kiadta
Veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel végzett általános tevékenységi engedély	12.526/97	visszavonásig	Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Fővárosi Intézete
Telepengedély (1055 Budapest, Markó utca 13–17.)	VIII/I-1026/10/2002	visszavonásig	Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. ker. Önkormányzat
Telephely hulladékgazdálkodási azonosító adatainak megadása	KF: 8111/2004	–	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Veszélyes hulladék üzemi gyűjtőhely működési szabályzat jóváhagyása	KTVF: 40785/2006	visszavonásig	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Budapest V., Markó u. 13–17. szám alatti, Pénzjegynyomda Zrt. telephelye – zajkibocsátási határérték megállapítása	V-2611/3/2006	visszavonásig	Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. ker. Önkormányzat

Értesítés környezetvédelmi azonosítókról	40361-601/2007	–	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Egyedi környezetvédelmi azonosító adatok megadása	KTVF: 41950-1/2008	–	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Budapest V., Markó u. 13–17. szám alatti, Pénzjegynyomda Zrt. telephelye – zajkibocsátási határérték megállapítása	KTVF: 38539-3/2012	visszavonásig	Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Katasztrófavédelmi engedély veszélyes tevékenység végzéséhez	35100/888-2/2015	–	Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
Budapest V., Markó u. 13–17. szám alatti, Pénzjegynyomda Zrt. ingatlanáról elvezetett szennyvizek szennyvíz-kibocsátási engedélye	35100-1921-3/2016	2021. 04. 25.	Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály
Budapest V., Markó u. 13–17. szám alatti, Pénzjegynyomda Zrt. telephelyén üzemelő, helyhez kötött légszennyező pontforrások működési engedélye, valamint kibocsátási határértékeinek megállapítása	PE/KTF/13019-2/2016	2021. 06. 15.	Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

14. Vonatkozó jogszabályok

A Pénzjegynyomda Zrt. tevékenységét szabályozó környezetvédelmi jogszabályok és egyéb követelmények azonosításra kerültek, a társaságra vonatkozó környezetvédelmi jogszabályi megfelelés biztosított. A változások nyomán követését a környezetirányítási megbízott végzi.

A hatályos környezetvédelmi jogszabálylista környezeti elemenkénti megbontásban tartalmazza a hatályos jogszabályokat, mely minden munkavállaló számára elérhető a társaság belső hálózatán.

A társaságra vonatkozó főbb környezetvédelmi előírások:

Környezetvédelem általában
1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
78/2007. (IV. 24.) Korm. rendelet a környezeti alapnyilvántartásról
EMAS
1221/2009/EK-rendelet az Európai Parlament és a Tanács rendelete a szervezeteknek a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről
Hulladékgazdálkodás
2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

2013. évi CXL. törvény a fémkereskedelemről
72/2013. (VIII. 27.) VM-rendelet a hulladékjegyzékről
246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól
309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről
225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól
Levegőtisztaság-védelem
4/2011. (I. 14.) VM-rendelet a levegőterheltségi szint határértégeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértégeiről
6/2011. (I. 14.) VM-rendelet a levegőterheltségi szint és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
26/2014. (III. 25.) VM-rendelet az egyes tevékenységek illékony szervesvegyület-kibocsátásának korlátozásáról
Felszíni vizek védelme
28/2004. (XII. 25.) KvVM-rendelet a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértégekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
Zajvédelem
284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet
27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
Kárelhárítás, katasztrófavédelem
2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
Energia
2015. évi LVII. törvény az energiahatékonyságról
122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról
2/2017. (II. 16.) MEKH-rendelet a nagyvállalatok és az energetikai szakreferens igénybevételére köteles gazdálkodó szervezetek energiafelhasználásának mértékére, valamint energiamegtakarítására vonatkozó adatszolgáltatás rendjéről
Kémiai biztonság
2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
44/2000. (XII. 27.) EüM-rendelet a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól
1272/2008/EK-rendelet az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK- és az 1999/45/EK-irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK-rendelet módosításáról

A környezetirányítási megbízott havonta felülvizsgálja és legalább évente – a Vezetőségi átvizsgáláson – értékeli a környezetvédelmi jogi és egyéb előírásoknak való megfelelést. Az értékeléshez felhasználja:

- a mérési és megfigyelési eredményeket,
- belső felülvizsgálatok vonatkozó megállapításait,
- hatósági ellenőrzések eredményeit,
- érdekelt felek észrevételeit,
- a jogi és egyéb követelményeket,
- a működéshez kapcsolódó engedélyeket.

A környezetirányítási megbízott a vizsgálat, illetve értékelés eredményéről rövid összefoglaló beszámolót készít az igazgatóság számára. Jelentős jogszabályi vagy egyéb szabályozó követelmény változása esetén a változást soron kívül a vezetőség elé kell vezetni.

15. Környezeti célok, programok

A vonatkozó szabványok előírásainak megfelelően a társaság teljesítményének folyamatos fejlesztése érdekében célok, előirányzatokat és programokat határoozunk meg, melyek teljesítését dokumentáljuk. A környezeti célok és programok a környezeti politika, az érdekelt felek (pl. tulajdonosok, hatóságok, lakosság, vevők) észrevételei és igényei, illetve a jelentős környezeti tényezők, valamint a jogi és egyéb követelmények figyelembevételével kerülnek megállapításra.

Új vagy megváltozott tevékenységek, termékek vagy alapanyagok bevezetése esetén a programok felülvizsgálatra, és amennyiben szükséges, módosításra kerülnek. A környezeti célok az éves oktatásokon kerülnek ismertetésre és minden alkalmazott számára hozzáférhetőek.

A Pénzjegynyomda Zrt. 2016. évi környezeti céljai és megvalósulásuk

1. EMAS Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszer bevezetése és hitelesítése	
<i>Teljes megfelelés az EMAS-rendelet előírásainak</i>	<i>Teljesülés</i>
1. Környezeti teljesítménymérőszám-rendszer kialakítása	megfelelő
2. Az EMAS bevezetéséhez szükséges feltételrendszer és megvalósítás felmérése, a rendszer bevezetésének előkészítése	megfelelő
3. EMAS-rendszer teljes kiépítése, hitelesítettése és hatósági nyilvántartásba vétele	áthúzódó

2. A környezeti terhelések csökkentése	
<i>Energetikai audit végrehajtása</i>	<i>Teljesülés</i>
<i>5%-os fajlagos energiamegtakarítás</i>	
1. A gépek, berendezések, egyéb fogyasztók energetikai felülvizsgálatának elvégzése	TELJESÜLT. Az audit 2016. 07. 10-ei zárással megtörtént, a dokumentum a hatóság felé határidőre benyújtásra került.
2. Éves energiafelhasználások, megtakarítás vizsgálata	TELJESÜLT. Fajlagos energiamegtakarítás 29,76%

3. A nyomda külső és belső tereinek zöldfelület-növelése	
<i>Zöldfelület 50%-os növelése</i>	<i>Teljesülés</i>
1. Kijelölt helyekre növényzet ültetése, gondozása	NEM TELJESÜLT. Irodaépület előtti területen zöldfelület-növelés, illetve szobanövények vásárlása a lépcsőházba. Biztonsági okokból fák ültetése nem lehetséges. Növekedés: 580 m ² -ről 600 m ² -re.

A Pénzjegynyomda Zrt. 2017. évi környezeti céljai és programjai

1. EMAS Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszer bevezetése és hitelesítése		
<i>Teljes megfelelés az EMAS-rendelet előírásainak</i>	<i>Határidő</i>	<i>Felelős</i>
1. EMAS környezetirányítási rendszer hiányzó elemeinek kiépítése az ISO 14001-be integrálva	2017. 06. 30.	KIR-megbízott
2. EMAS környezetirányítási rendszer hitelesítő audit lefolytatása	2017. 09. 30.	KIR-megbízott
3. EMAS-rendszer teljes kiépítése, hitelesítettése és hatósági nyilvántartásba vétel kérelmének benyújtása	2017. 12. 31.	KIR-megbízott

2. A környezeti terhelések csökkentése		
<i>Hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése</i>	<i>Határidő</i>	<i>Felelős</i>
<i>5%-os fajlagos hulladékmegtakarítás</i>		
1. Hulladékgyűjtés és kezelési folyamatának felülvizsgálata	2017. 05. 31.	KIR-megbízott / területi vezetők
2. Hulladékhasznosítási módok, csökkentési lehetőségek	2017. 12. 31.	KIR-megbízott

3. Vegyi anyag-kezelés és -nyilvántartás rendszerének fejlesztése		
<i>Vegyianyag-kezelés és -nyilvántartás rendszerének fejlesztése</i>	<i>Határidő</i>	<i>Felelős</i>
1. Biztonsági adatlapok felülvizsgálata	2017. 04. 31.	KIR-megbízott
2. Vegyi anyag-nyilvántartó szoftver beszerzése	2017. 04. 31.	Beszerzési vezető / KIR-megbízott
3. Veszélyes anyagok és biztonsági adatlapok kezelési folyamatának vizsgálata	2017. 05. 31.	KIR-megbízott
4. Vegyi anyag-nyilvántartó szoftver használatba vétele	2017. 06. 30.	KIR-megbízott

16. Hitelesítő nyilatkozata

A környezetvédelmi hitelesítő nyilatkozata a hitelesítésről és az érvényesítésről

ÉMI-TÜV SÜD Kft. Moravcsikné File Katalin

EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0001/2013
akkreditált a következő hatáskörben: C18.12 Nyomdaipari tevékenység (NACE kód)
kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a szervezet környezetvédelmi nyilatkozatában / ~~frissített~~
~~környezetvédelmi nyilatkozatában~~ szereplő telephelye / szervezet

Pénzjegynyomda Zrt.
HU-1055 Budapest, Markó utca 13-17.

amelynek a nyilvántartási száma:

teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK-rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítené a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet/telephely(*) környezetvédelmi nyilatkozatának / ~~frissített környezetvédelmi nyilatkozatának~~(*) adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak a szervezet/telephely(*) összes tevékenységéről, a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a 1221/2009/EK-rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Budapest, 2017. november 29.

Moravcsikné File Katalin

(*) a nem megfelelő rész áthúzandó